

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-3-043

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 21-44/644-321

Karar Tarihi : 23.09.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE (Başkan),

Üyeler : Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER: Kemal KÜÇÜKKAVRUK, Barış BİRCAN

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR : - Burhan TEMUR

Fatih Mah. Prof. Fevzi Fevzioglu Cad. No:1/9 Kocasinan/Kayseri

- Osman ÇİFTÇİ

Selçuklu Mah. Alkış Sok. No: 68/1 Melikgazi/Kayseri

- Emrullah YÜRÜK

Tespit edilememiştir.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Kayseri Tüm Akaryakıt Bayileri Mesleki Yardımlaşma Derneği

Osman Kavuncu Mah. 1028. Sok. Göktepe Sit. 6/A

Melikgazi/Kayseri

- Kayseri il merkezinde otogaz satışı yapan akaryakıt istasyonları

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Kayseri il merkezinde faaliyet gösteren otogaz LPG bayilerinin aralarında anlaşarak otogaz satış fiyatlarını ortaklaşa belirledikleri iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda ve şikâyetçilerle yapılan görüşmelerde özetle; Kayseri ilinin merkez ilçelerinde akaryakıt istasyonlarının Kayseri Tüm Akaryakıt Bayileri Mesleki Yardımlaşma Derneği (KAYPETDER) isimli derneğin öncülüğünde aralarında anlaşmak suretiyle fiyat belirledikleri, çevre illerdeki istasyonların akaryakıt fiyatları ile aralarında önemli ölçüde fiyat farkı olduğu iddia edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 31.05.2021 tarih, 18207 sayılı ve 05.07.2021 tarih, 19273 sayılı yazılarla sırasıyla Burhan TEMUR ve Emrullah YÜRÜK tarafından yapılan başvurular ile Osman ÇİFTÇİ tarafından 19.06.2021 tarihinde Ticaret Bakanlığı Tüketici Korunması ve Piyasa Genel Müdürlüğü'ne yapıp, 01.07.2021 tarih ve 19144 sayılı yazı ile Kuruma intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 27.07.2021 tarih ve 2021-3-043/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulunun (Kurul) 05.08.2021 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 21-37/536-M sayılı önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 16.09.2021 tarih ve 2021-3-043/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, önaraştırma konusu iddialarla ilgili olarak, Kayseri il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin ve KAYPETDER'in 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri

iddiasını destekler nitelikte delil bulunmadığı, bu nedenle aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve ilgili şikâyetlerin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

- (6) Dosya konusu başvurular incelendiğinde, önaraştırma konusu iddiaların Kayseri il merkezinde yer alan otogaz bayilerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu doğrultuda, yapılan önaraştırmanın kapsamını Kayseri il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayileri oluşturmaktadır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) verilerine göre Kayseri il merkezinde Talas 15, Melikgazi 45, Kocasinan 50 ve Merkez ilçe 5 olmak üzere toplam 115 adet otogaz bayisi bulunmaktadır¹.

I.1.1. Pazara İlişkin Genel Bilgiler

- (7) Türkiye'de LPG faaliyetleri ve bu faaliyetlere ilişkin gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu² (LPG Piyasası Kanunu) ile düzenlenmiştir. LPG Piyasası Kanunu'nun 3. maddesine göre, *"LPG'nin dağıtımı, taşınması ve otogaz bayilik faaliyetlerinin yapılması (tüplü LPG bayiliği hariç), depolanması, LPG tüpünün imalatı, dolumu, muayenesi, tamiri ve bakımı ile bu amaçla tesis kurulması ve işletilmesi için lisans alınması zorunludur."*
- (8) Mevzuata ilişkin altyapı ve piyasa faaliyetleri göz önüne alındığında, LPG pazarının, üç farklı kullanım şeklini teşkil eden tüplü, dökme ve otogaz olmak üzere üç ayrı alt pazara ayrıldığı görülmektedir. Söz konusu ayırım, faaliyet ve kullanım şekillerine ilişkin olup her üç alt pazarda satılan ürünün niteliğinde herhangi bir farklılık bulunmamaktadır. Bu kapsamda, LPG Piyasası Kanunu'nda otogaz LPG faaliyeti, *"yakıt olarak kullanılmak üzere akaryakıt ve otogaz istasyonlarında araçlara LPG ikmal işlemi"* olarak tanımlanmaktadır³.
- (9) LPG piyasasında fiyat oluşumu mezkûr Kanun'un 10. maddesinde düzenlenmektedir. Buna göre LPG alım satımında fiyatlar, erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta; rafineriler ve dağıtıcılar lisansları kapsamında yaptıkları piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatları, erişilebilir dünya serbest piyasalarındaki fiyat oluşumunu dikkate alarak tavan fiyatlar olarak EPDK'ye bildirmektedirler.
- (10) Otogaz LPG fiyatlarının oluşumunda ise toptancı marjı, gelir payı, dağıtıcı-bayi marjları toplamı, toplam vergi olmak üzere toplamda beş ayrı unsurun fiyatlara etki ettiği görülmektedir. Ülkemizde LPG ürün fiyatlaması Sonatrach piyasa fiyatları takip edilerek yapılmaktadır⁴. Aşağıda sektördeki fiyat oluşumunun nasıl gerçekleştiğinin daha iyi anlaşılabilmesi açısından, EPDK tarafından yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları

¹ <http://lisans.epdk.gov.tr/epvys-web/faces/pages/lisans/lpgOtogazBayilik/lpgOtogazBayilikOzetSorgula.xhtml>
Erişim Tarihi: 14.09.2021.

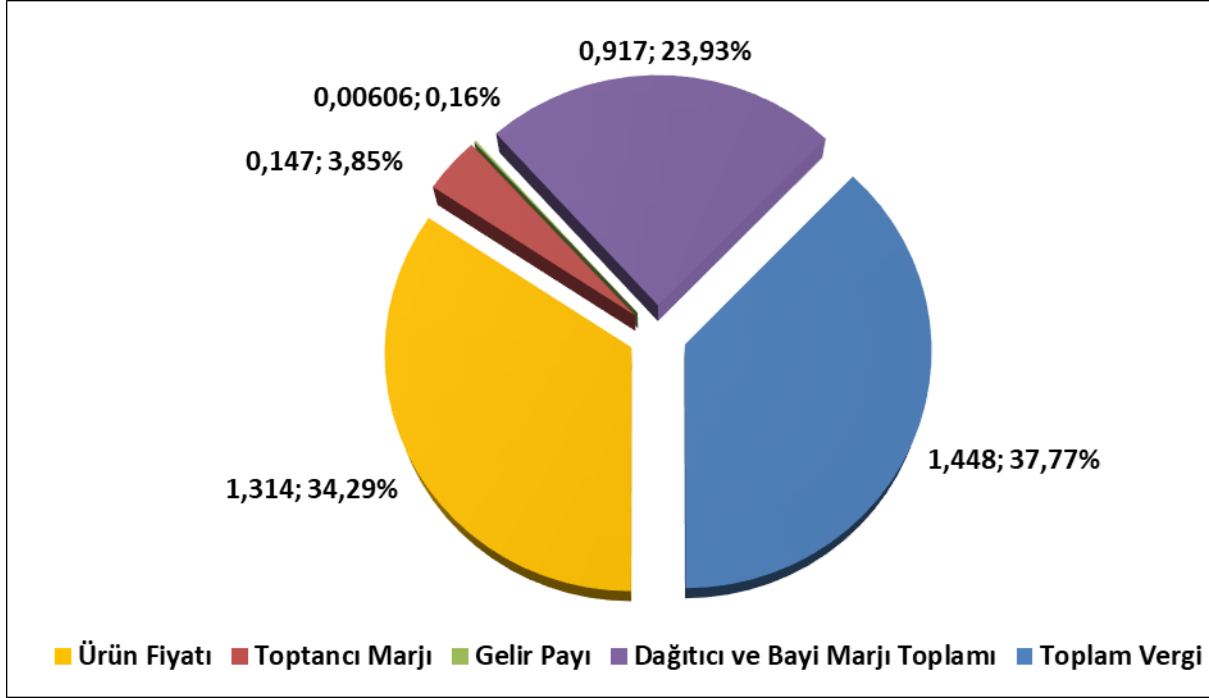
² 13.3.2005 tarihli ve 25754 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

³ 09.01.2020 tarihli ve 20-03/28-12 sayılı Kurul kararı

⁴ <https://www.epdk.gov.tr/> Erişim Tarihi:14.09.2021.

(LPG) Piyasası 2020 Yılı Sektör Raporu'nda yer alan "2020 Yılı LPG (Otogaz) Fiyat Oluşumu" grafiğine yer verilmektedir⁵.

Şekil 1: Otogaz LPG Fiyat Oluşumu

Kaynak: EPDK Sektör Raporları

- (11) Yukarıdaki grafik incelendiğinde, 3,83 TL/lt düzeyindeki nihai otogaz fiyatının %37,77'sinin vergi, %34,29'unun ürün maliyeti, %23,93'ünün dağıtıcı ve bayinin toplam marjları, %3,85'inin toptancı marjı, %0,16'lık kısmının ise gelir payından⁶ oluştuğu görülmektedir. Dolayısıyla ürün fiyatının oluşumunda akaryakıt istasyonunun etki alanının sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.
- (12) Bu yasal düzenlemeler çerçevesinde Türkiye'de otogaz pazarında 78 dağıtım şirketi, faaliyet göstermekte olup dağıtıcı lisansı sahiplerince 2020 yılında yurt içinde 718.367 ton tüplü, 85.519 ton dökme ve 3.065.204 ton otogaz LPG olmak üzere toplam 3.869.090 ton LPG satışı yapılmıştır⁷.

I.1.2. İlgili Ürün Pazarı.

- (13) Dosya kapsamını Kayseri il merkezinde otogaz LPG ile akaryakıt ürünlerinin satışı faaliyetinde bulunan istasyonların, otogaz LPG ürünün satış fiyatını birlikte belirledikleri iddiası oluşturmaktadır.
- (14) Geleneksel olarak akaryakıt türleri siyah ürünler ve beyaz ürünler şeklinde iki ana başlıkta ele alınmaktadır. Bunlardan siyah ürünler fueloil türleri ile kalorifer yakıtından oluşurken,

⁵ Gösterge niteliğinde olması açısından, en yüksek hacimli ilk sekiz firmaya ait İstanbul Avrupa Yakası vergiler dâhil LPG (Otogaz) nihai fiyatının içerisindeki payların dağılımı incelenmiştir.

⁶ Gelir payı, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 16. ve Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 50. maddesi uyarınca ulusal petrol stokunun tamamlayıcı kısmının edinilmesi nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu kısım stokların depolama ve idame maliyeti için kullanılması amacıyla tahsil edilen bedeldir.

⁷ EPDK 2020 yılı LPG Sektör Raporu.

beyaz ürünler kategorisinde benzin ve motorinden oluşan otomotiv yakıtları ile gaz yağı ve jet yakıtı önemli bir yer tutmaktadır.

- (15) Sıvılaştırılmış petrol gazı ya da bilinen adıyla LPG ise, propan ve bütan gazlarının karışımlarına verilen genel isimdir. LPG, ham petrolün rafinerilerde damıtılması sırasında veya doğal gazın ayrıştırılması ile elde edilen ve basınç altında sıvılaştırılan renksiz, kokusuz, havadan daha ağır ve yanıcı bir gazdır. Taşıt yakıtlarına ve özellikle benzine kıyasla düşük fiyatı nedeniyle tüketiciler tarafından giderek artan oranda tercih edilen LPG, kullanımı sonucunda ortaya çıkan düşük emisyon değerleri nedeniyle çevreci bir yakıt türü olarak da bilinmektedir. Otomobillerde kullanılan LPG, bütan ve propanın belirli oranlarda karışımıyla elde edilmektedir.
- (16) LPG'nin, dökme gaz, tüpgaz ve otogaz olmak üzere üç ayrı kullanım şekli bulunmaktadır. Söz konusu ürünler, aynı kaynaktan temin edilen homojen ürünler olmakla birlikte, kullanım alanları, satış yöntemleri ve müşteri talepleri itibarıyla tamamen farklı pazarları oluşturmaktadır. Önceki Kurul kararlarında da ürünlerin arasındaki bu farklılıklardan dolayı birbirlerine ikame olamayacakları sonucuna ulaşılmıştır⁸. İnceleme konusu iddialar bakımından da bu yaklaşımın geçerli olduğu değerlendirilmektedir.
- (17) Yukarıda yer verilen bilgiler ve geçmiş tarihli Kurul kararları doğrultusunda, ilgili ürün pazarı tanımı yapılması halinde bu pazarın "otogaz LPG'nin perakende satışı" olarak belirlenebileceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafı da dikkate alınmak suretiyle, dosya konusu iddialar bakımından ilgili ürün pazarı tanımlanmamıştır.

I.1.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (18) Şikâyete konu olan otogaza ilişkin olarak dağıtım şirketleri tarafından kurulan satış kanallarının, ülkenin bütününe kapsadığı ve söz konusu dağıtım şirketlerinin otogaz satışını ülke çapında gerçekleştirdikleri, ayrıca dağıtım şirketleri tarafından yapılan fiyatlandırmanın ulusal çapta yapıldığı dikkate alındığında, otogaz dağıtımının ulusal düzeyde organize edildiği görülmektedir. Ancak başvuruların Kayseri il merkezine yönelik olması sebebiyle daha dar bir coğrafi pazar tanımı altında coğrafi pazar "Kayseri il merkezi" olarak belirlenebilecektir.
- (19) Bununla birlikte, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafı da dikkate alınmak suretiyle, dosya konusu iddialar bakımından ilgili coğrafi pazarın tanımlanmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir.

I.2. Yerinde İncelemede Elde Edilen Bilgi ve Belgeler⁹

- (20) Önaraştırma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde söz konusu teşebbüslerin aralarındaki rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olan bir anlaşma içerisinde olduklarını işaret edecek bir bilgi ya da belgeye ulaşılmamıştır.

⁸ 26.12.2013 tarihli, 13-72/996-427 sayılı; 29.05.2013 tarihli, 13-32/422-186 sayılı; 06.07.2011 tarihli, 11-41/873-274 sayılı; 22.8.2002 tarihli, 02-48/611-246 sayılı ve 3.7.2003 tarihli, 03-48/544-237 sayılı Kurul kararları.

⁹ Bu başlık altında yer verilen yazışmalardaki yazım ve imla hataları korunmuştur.

(21) Yerinde incelemelerde ulaşılan belgelerden iddiaların aksine pazarın rekabetçi olduğu anlaşılmaktadır. Aşağıda bu nitelikte olduğu düşünülen bazı e-posta yazışmalarına ve WhatsApp iletilerine yer verilmiştir.

(22) Kayseri ili merkez ilçesinde faaliyet gösteren Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası (PÜİS) üyesi akaryakıt istasyonlarının yer aldığı KAYPETDER/PÜİS ŞUBE WhatsApp grubunun yazışmaları incelenmiş olup genel olarak pasif olan grupta resmi zam açıklanması beklenen dönemlerde resmi açıklama beklendiğine dair bilgilendirme içerikli iletiler gönderildiği tespit edilmiştir.

- Belge-17/5

(23) Eski PÜİS Kayseri (.....) tarafından gönderilen 04.11.2020 tarihli iletide aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“05.11.2020 PERŞEMBE gününden geçerli olmak üzere Benzin grubunda 17 kuruş, motorin grubunda 16 kuruş fiyat artışı beklenmektedir.

Ancak artışın ne zaman ve ne kadar olacağına ile ilgili karar üst makamlarca verilmektedir.”

- Belge-17/7

(24) (.....)'ndan, (.....)'e Whatsapp üzerinden gönderilen iletide;

“LPG de sistemin karşılayacağı limitin dolmasına 11 KRŞ/LT kalmış idi. Yarın tahminen 17-19 kuruş arası zam beklentimiz var. Bunun 11 kuruşu ÖTV den karşılandıktan sonra kalan 7-8 kuruş*KDV nin muhtemelen pompa satış fiyatına yansımaları bekliyoruz. Ya da devlet başka bir operasyon daha yapıp bir defaya mahsus OTV artışı yapıp bunu pompa satış fiyatlarına yansıtıp Eşel Sistemi için yeni makas yaratabilir. Hep beraber yarın ne olacağını göreceğiz. Bir miktar LPG stoğu yapmakta fayda görünüyor.”

ifadesi yer almakta olup ilgili mesajlaşmada düzenleyici kuruluş olan EPDK'nın zam yapacağı öngörüsü paylaşılmıştır. Buna bağlı olarak 24.03.2021 tarihinde yapılan fiyat artışı (.....) de dahil olmak üzere aşağıdaki mesajlarla dernek üyelerine duyurulmuştur.

“Akaryakıt Ürünlerinde Fiyat Artışı 26/07/2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere; LPG Otogazda 10 KRŞ/LT Pompa satış fiyatlarına yansiyacak şekilde artış olmuştur.

LPG de son zamlarla depo farkları oluşmuştur. Bazı depo bölgelerinde zam 14 kuruş olarak yansiyacaktır.”

- Belge-16/4

(25) (.....)'dan, BP Kayseri Bölge Sorumlusu (.....)'ya atılan e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“(.....) merhaba Bugün fiyatlara baktım rakip fiyatları aşağıdaki gibi olmuş bizimde karlılığımızın çok düşük kalması sebebi ile 3,19 yada 3,18 gibi ayarlamak istemekteyim yada 3,21 yapsam daha mı uygun olur bilemedim durum hakkında bana dönüş yaparsanız sevinirim

(.....)”

(26) E-postaya gelen cevapta ise:

“(.....) selam, (.....) çok yüksek olur. (.....) seviyesi uygun olur bence... ne dersin? AD” ifadeleri yer almaktadır. Bu noktada fiyat oluşumunda dağıtıcı firmaların tavsiye ettiği satış fiyatlarının etkili olduğu anlaşılmaktadır.

- Belge-16/6

- (27) (.....)'nın Whatsapp hesabından alınan bir diğer belgede ise Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası (EPGİS) adında akaryakıt istasyonu sahiplerinin ve dernek yöneticilerinin bulunduğu bir diğer gruba üye olduğu görülmektedir. EPGİS Dernek Başkanı (.....) tarafından gruba gönderilen iletide şu ifadeler yer almaktadır:

“Zam nedeni?

Bilindiği üzere fiyatlamalarla ilgili bilgi aktarımında bulunuyoruz.

Bugünkü hesaplamalarda beklenen bir zam yoktu. Zira olsa bile eşel mobil sistemi devrede olduğu için pompaya yansması beklenmiyor. Ama bu pompa fiyatlarına yansıyan beklenti dışı olan zammın kaynağı rafinerilerinin kendi içsel formülasyonunda yaptığı hesaplama ile oluşan bir zamdır. Bir defalıktır. Klasik formülasyonumuzda değişiklik olmayacaktır. “

- (28) 08.08.2021 tarihinde (.....)'tan gruba atılan bir diğer iletide ise şu ifadeler mevcuttur:

“Yarın salıdan geçerli pompa fiyatına yansıyacak LPG zammı olacak. Yaklaşık (.....) krş. Şimdiden alış hazırlığı yapılabilir.”

- (29) İletilerden açıkça görüldüğü üzere akaryakıt istasyonlarından oluşan dernek Whatsapp gruplarında resmi olarak fiyat belirlemeye yetkili kuruluş tarafından yapılan zamlara ilişkin beklentiler ve resmi açıklamalar paylaşılmaktadır.

- Belge-12/8

- (30) KAYPETDER YÖNETİM KRL isimli Whatsapp grubuna 09.06.2020 tarihinde KAYPETDER (.....) tarafından aşağıdaki ileti gönderilmiştir:

“Sendikamızın WhatsApp Grup Üyelerinin Dikkatine

Sendikamızın ismi altında oluşturduğumuz WhatsApp gruplarında üzerinde hassasiyetle durduğumuz yayın politikamızın ne kadar gerçekçi ve yerinde olduğu bu konuda Rekabet Kurumunun (09.01.2020 tarihli RK kararı) vermiş değerlendirme ve ceza karan ile teyit edilmiştir.

20 Mayıs 2020 Çarşamba günü Sendikamızın düzenlediği Instagram sohbetlerimizde misafir ettiğimiz (.....) beyin Rekabet Kanunu hakkında yaptığı değerlendirmelerde dikkatimizi çektiği cironun %10'una varan ceza yükünün büyüklüğü ve ispat için WhatsApp yazışmalarının dahi kullanılabileceği dikkate alındığında bu konuya göstereceğimiz hassasiyetin hayati öneme sahip olduğu aşikardır. Değerli üyelerimiz; Rekabet Kanununun geniş yetkileri dikkate alındığında WhatsApp yazışmalarında kanuna muhalif olabilecek tutum ve yazılardan kaçınmanız çok önemlidir.

Sizlerle Rekabet Kurumunun 9 Ocak 2020 tarihinde verilen ve 2 Haziran 2020 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Burdur akaryakıt bayilere vermiş olduğu kararı ve sendika yorumumuzu paylaşıyorum.

“Rekabet Kurulu'nun 09.01.2020 tarihli Kararında;

Burdur il merkezinde bulunan akaryakıt şirketleri arasında kartel oluşturularak fiyat belirlemesi yapıldığına yönelik başvuru üzerine yapılan soruşturma neticesinde, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. Maddesinin ihlal edildiği gerekçesiyle, ilgili şirketlere idari para cezası verilmiştir.

ihlal edildiği gerekçesiyle, ilgili şirketlere idari para cezası verilmiştir. Karar içeriğinde yer alan, idari para cezası verilen şirketlerden. hakkında yapılan değerlendirmeler karşısında şirket yetkililerinin WhatsApp uygulaması üzerinden dahil olduğu grupların ve bu gruplardaki yazışmaların içeriğinin gözden geçirilmesi gerekliliği hasıl olmuştur. Zira kararda önce rekabetin engellenmesine yönelik faaliyetlerin soruşturulması adına WhatsApp uygulaması üzerinde kayıtlı bilgi ve belgelerin hukuki delil olarak kabul edilebilirliği değerlendirilmiş; değerlendirme neticesinde şirkete ait GSM hattı üzerinden yapılan görüşmelerin incelenmesinin özel hayatın gizliliğini ihlal etmediği ve şirket malvarlığı kapsamında bulunan bu kayıtların incelenebileceği sonucuna varılarak şirket yetkilisinin dahil olduğu WhatsApp grubu vasıtasıyla rekabetin ihlaline yönelik çalışmalar yapıldığı sonucuna varılmıştır.” Denilmiştir. Yine aynı Rekabet Kurulu'nun bu Kararı ile birlikte 4054 sayılı Kanun'un 4. Rekabeti ihlal niteliğinde kabul edilecek veya böyle bir etki doğurabilecek anlaşma. Uyumlu eylem ve kararlardan bahsedilmesi birlikte değerlendirildiğinden. Şirket yetkililerinin kendi sektörlerindeki gelişmeleri takip etmek. - Piyasadaki fiyatları değerlendirmek ve bu fiyatlar doğrultusunda şirketlerinin politikalarını belirlemek adına WhatsApp gruplarını takip etmesinin dahi potansiyel risk barındıracağı düşünülmektedir. Bu bakımdan öncelikle; Bilgi & Duyuru, Bilgilendirme, Sendika vb. şeklinde herhangi bir yapı veya içerikle oluşturulan ve rekabet halindeki şirketlerin yetkililerinin bir arada bulunabileceği WhatsApp gruplarımızdaki yarışmaların gözden geçirilmesinin uygun olacağı görüşüdeyiz.

Buna göre Rekabet Kurumu Kararı Gereğince; Bu gözden geçirme işleminde gaip üyelerinin özellikle Şirketlerinin fiyat politikalarının veya şirket stratejilerinin ASLA paylaşmaması, paylaşılan politikaların veya stratejilerin diğer üyeler tarafından ASLA desteklenmiş veya uygun görülüş olmaması, OLASI durumda kendilerinin derhal ihtar edilip İLETİNİN SİLİNMESİNİN SAĞLANACAĞI VE UYARMAKSIZIN KİŞİNİN GRUPTAN UZAKLAŞTIRILACAĞINI İHTAREN BİLDİRİRİZ.

-Aksi durumlarında ciddi bir tehlikenin olduğunu ifade etmeliyiz. Zira Karar doğrultusunda böyle bir gruba üye olan şirket yetkilisi herhangi bir paylaşımında bulunmasa ve bazı içerikleri görmese dahi diğer şirketler hakkında bilgi sahibi olarak bu doğrultuda hareket edebileceğinden, ortak hareket etmediği diğer şirketlerin rekabeti ihlal eden davranışlarını takip ettiği veya yararlandığı gerekçesiyle, anılan karar ile SENDİKAMIZ VE İLGİLİ KİŞİLERİN, FİRMALARIN idari para cezası ödemek durumunda kalabilecektir.

Bu Behisle tekrardan zikr edecek olursak Rekabet Kurumu kararı gereğince ve diğer sair konularda gruplarımızda;

- DİN,DİL,IRK,SİYASİ-POLİTİK GÖRÜŞLER MAÇ SKORLARI VE YORUMLARI,
- FİRMA BİLGİSİ NİTELİĞİNDE OLAN FİRMAYA ÖZEL BİLGİ VE FİYATLAMA,
- BÖLGESEL FİYAT ÇAUŞMASI BİLGİLENDİRMESİ

- KESİNLİĞİ MAFIKEME KARARI İLE SABİTLEŞMEMİŞ SEKTÖREL DEDİKODU VEYA BİLGİLENDİRME YAPMAK YASAKTIR.”

- (31) Yukarıda yer alan iletiden dernek üyelerinin sektörleriyle ilgili Kurum kararlarını takip ettiği ve rekabet hukukuna aykırılık teşkil edecek hususlarda hassas davrandıkları görülmektedir.

- Belge-8/2

- (32) Sompet'in (.....) tarafından 01.05.2017 tarihinde (.....) tarafından (.....)'e atılan, SOMPET yetkililerinin de bilgi bölümünde yer aldığı “(.....) istasyonu rakip fiyatları hk.” konulu e-postada;

“(.....);

Burda bir şey dikkatini çekmesi gerekiyor. Özellikle lpg piyasasını ilk bozanlardan olan çavdarlar petrol değişik bir strateji izleyip

Bir noktada müşterinin cebinden alıp yine müşteriye veriyor .mazot ve benzin fiyat farklarına bir bak .hepsinde minumum 4 kr-6 kr farklı .şimdi sen haftalık benzin ve mazot satışındaki bu farklarla sattığını düşünüp elde edeceğin +geliri haftalık lpg satışında kullanırsan kaçta satacağını bi hesapla bakalım !!!!lütfen ekibinle bir toplantı yapıp bunun üzerinde dur.bizler müşterimize şeffaf davranıyoruz .lpg farkında rakiplerinin yaptığı oyunu iyi analiz edip takım arkadaşlarına gerekli bilgilendirmeyi yap.bak şimdi bende hesap çıkardım.şimdi sen dediğim gibi hesapla bildir rakamın doğruluğuna göre anlattığımı anlayıp anlamadığına bakalım

iPhone'numdan gönderildi

(.....) şunları yazdı (1 May 2017 11:10):

Firma Adı	FSD	VPD	KRŞ-95	VP-95	LPG
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)					(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
(.....)					(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Saygılarımla (.....)

<Rakip fiyatlar.xlsx> ”

- (33) E-posta içeriğinde rakip akaryakıt istasyonlarının güncel fiyat verileri paylaşılmış olup (.....) isimli istasyonun diğer akaryakıt ürünlerini daha yüksek fiyatlı satıp buradan elde ettiği karla LPG fiyatlarını piyasa altına çektiğinden bahsedilmiştir. Ancak e-postada ve eklerinde rekabet hukukuna aykırılık teşkil edecek herhangi bir duruma rastlanmadığı gibi

piyasada faaliyet gösteren rakip teşebbüslerin akaryakıt fiyatlarının takibinin ötesinde bir eylem tespit edilmemiştir.

- Belge-13/2

- (34) Mevlüt Coşkun Petrol ve Akaryakıt Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.'de yapılan incelemede istasyon çalışanı ve istasyon sahibi (.....) arasında yapılan WhatsApp yazışmasında;

Çalışan: *Kayseri petroler Derneğinden paylaşmışlar*

(.....): *Yarin sabah fiyata 17 krs zam ekleyin kardeşim*

Çalışan: *Tamam Abi*

(.....): *10.08.21 itibariyle KAYSERİ ili tavsiye edilen OTOGAZ azami pompa satis fiyatımız; (.....) TL/lt. (.....) krs/lt zam yapılmıştır, Saygılarımızla, PO/Gaz 8002*

Bu msja gere (.....) krs ilave edilecek sabah pompa fiyatlarına”

ifadeleri yer almaktadır. Bu ifadelerden anlaşıldığı üzere KAYPETDER WhatsApp grubu üzerinden yapılan fiyat bilgisi veya zam tahminine ilişkin paylaşımlar, istasyonları akaryakıt dağıtım firmalarının tavsiye satış fiyatları kadar etkilememektedir. İstasyon sahibi çalışanına öncelikle KAYPETDER yetkilisinin mesajına yer alan tahmini zam miktarını fiyata eklemesini istemiş, ancak akaryakıt dağıtım şirketinden gelen tavsiye fiyat daha yüksek olunca 17 kuruş yerine 24 kuruş zam yapmasının uygun olacağını belirtmiştir.

- (35) İstasyonun diğer çalışanı ile yapılan WhatsApp yazışmasında ise aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

“Çalışan: *Çevremizdeki xx*

Çevremizdeki benzinliklerde (.....)

(.....): *Su an bizde kac tl*

Çalışan: (.....)

(.....): *Tamam sende (.....) yap”*

- (36) İstasyon kendisine fiziki olarak yakın konumdaki diğer istasyonların fiyatlarına paralel olarak fiyatını belirlemekte olup bu durum diğer istasyonlarda elde edilen belge ve bilgilerle de doğrulanmıştır.

I.3. Değerlendirme

- (37) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, “belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar” yasaklanmış ve aynı maddenin ikinci fıkrasında ise tahdidi olmamak üzere yasaklanan hallere ilişkin örneklere yer verilmiştir. Söz konusu fıkranın (a) bendinde, “*mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*” yasaklanan hallerden sayılmıştır.

- (38) Yukarıda özetlenen başvurularda, Kayseri il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin, otogaz fiyatlarını belirlemek hususunda anlaşma içerisinde oldukları iddia edilmektedir. Ayrıca yapılan telefon görüşmesinde söz konusu fiyat artışının

KAYPETDER'in kontrolü altında yapıldığı iddia edilmektedir. Bu bakımdan başvuru, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan hallerde uyabilecek türden uygulamalara ilişkin iddialar içermektedir.

- (39) Belirtilen iddiaların gerçeği yansıtıp yansıtmadığının tespiti amacıyla Kayseri il merkezinde bulunan 12 otogaz bayisinde yerinde incelemeler yapılmıştır. Söz konusu incelemelerde Kayseri'de faaliyet gösteren otogaz bayileri arasında fiyat artışına yönelik irade uyuşmasına işaret eden herhangi bir belgeye rastlanmamıştır.
- (40) Yerinde incelemelere ek olarak incelenen teşebbüslerden istenen veriler doğrultusunda incelenen otogaz istasyonlarının son bir yıldaki tavsiye satış, satış ve alış fiyatı hareketleri irdelenmiştir. Grafik-1 ve 2'den görülebileceği üzere, 2019 Ağustos döneminden 2021 Ağustos dönemine kadar incelenen istasyonların uyguladıkları fiyatlar birbirlerine yakın seviyelerde gerçekleşmekle birlikte, dönem dönem en yüksek ve en düşük fiyat uygulayan teşebbüsler arasında 60 kuruşa kadar çıkan farklar mevcuttur (Grafik-1).
- (41) Yapılan yerinde incelemeleri takiben ilgili otogaz bayilerinden 01.08.2019-18.08.2021 tarihleri arasındaki tavsiye edilen otogaz satış fiyatı, gerçekleşen otogaz satış fiyatı, gerçekleşen otogaz alış fiyatı, otogaz alış miktarı (litre bazında) ve otogaz satış miktarı (litre bazında) bilgileri talep edilmiştir.
- (42) Söz konusu fiyat verilerine dayanılarak oluşturulan grafiklere aşağıda yer verilmektedir:

21-44/644-321

Grafik-1: 01.08.2019-18.08.2021 Tarihleri Arasında Otogaz LPG Satış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Bilgiler

Grafik-2: 01.08.2019-18.08.2021 Tarihleri Arasında Otogaz LPG Alış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Bilgiler

- (43) Otogaz bayileri tarafından uygulanan fiyatların birbiri ile benzeşmesi ilk bakışta oyuncular arasındaki bir irade uyuşması gibi gözükse de, piyasa koşullarında bahsi geçen fiyat benzeşmesini açıklayabilecek birçok davranışsal veya yapısal olgu bulunmaktadır. Bu kapsamda söz konusu olguları irdelemek faydalı olacaktır.
- (44) Otogaz alış, tavsiye edilen satış ve satış fiyatlarını gösterir grafik incelendiğinde otogaz fiyat artışlarının yakın zaman aralıklarında yapıldığı görülmekle birlikte, fiyat regülasyonuna tabi piyasada bu durumun sıradan bir davranış olduğu değerlendirilmektedir. Zira yerinde incelemede elde edilen bilgi ve belgelerde de görüldüğü üzere, istasyonlar EPDK tarafından yapılan fiyat artış duyurusunun ardından akaryakıt dağıtım firmalarından aldıkları tavsiye edilen satış fiyatı ve yakın rakiplerinin fiyatlarını izleyerek fiyat belirlemektedir. Esasen, regülasyona tabi bu sektörde rakip teşebbüslerin fiyatlarının benzeşmesi iletişime ilişkin deliller olmaksızın tek başına anlam ifade etmemektedir.
- (45) Diğer taraftan şikâyetlerde belirtilen bir diğer husus Kayseri'ye komşu şehirlerde otogaz fiyatlarının daha uygun olduğudur. Ancak akaryakıt dağıtım firmaları her bir il ve ilçe için spesifik olarak fiyat çalışması yapıp tavsiye edilen satış fiyatlarını belirlemektedir. Akaryakıt dağıtım firmalarının fiyat belirlemede kullandığı ölçütlerin başında o ildeki satış miktarları gelmekte olup EPDK verilerine göre 2020 yılında Kayseri'de 75.701,710, Nevşehir'de 17.656,370, Niğde'de 20.368,523, Kırşehir'de 15.762,901, Sivas'ta 29.450,540 ton otogaz LPG satılmış olup Kayseri'nin komşu illerle LPG satış fiyatları açısından kıyaslanması makul görünmemektedir¹⁰.
- (46) Otogazın satış fiyatını etkileyen temel faktör istasyonun otogazı alış fiyatıdır. Bu bağlamda alış fiyatındaki artışa bağlı olarak yaşanan maliyet artışları oyuncuların benzer zamanlarda benzer şekilde fiyat artışına gitmelerine neden olabilecektir. Alış fiyatlarında meydana gelen artış ve azalışlar satış fiyatlarını da benzer şekilde etkilemektedir.

Grafik-3: 01.08.2019-18.08.2021 Tarihleri Arasında Ortalama Satış ve Alış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Bilgiler

- (47) Grafik-3'ten satış ve alış fiyatları arasında oldukça güçlü bir paralellik ilişkisi bulunduğu, akaryakıt istasyonlarının alış fiyatlarına bağlı olarak karlarını koruma güdüsüyle ve tavan fiyatı aşmadan zam yaptıkları anlaşılmaktadır. Teşebbüslerin alım fiyatları arasındaki benzerlikler ve tavan fiyat uygulaması birlikte değerlendirildiğinde fiyat belirleyebilecekleri marjın oldukça dar olduğu görülmektedir.
- (48) Teşebbüslerin fiyatlama davranışlarını etkileyecek ve açıklayabilecek bir diğer etmen de piyasada yer alan büyük oyuncu veya oyuncuların fiyat davranışlarının, diğer oyuncular tarafından takip edilmesidir. Perakende otogaz LPG satış hizmetleri gibi satış fiyatlarının oldukça şeffaf olduğu pazarlarda fiyat benzerlikleri gözlenmesinin olağan olduğu değerlendirilmektedir.
- (49) Şikâyet edilen KAYPETDER yöneticilerine ait istasyonların fiyat grafikleri incelendiğinde ise fiyatları arasında bir benzerlik olduğunu veya herhangi bir

¹⁰ EPDK Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası 2020 Yılı Sektör Raporu verileri kullanılmıştır.

yöneticinin önce zam yaparak fiyatı belirlediğini doğrular nitelikte herhangi bir tespit yapılmamıştır.

- (50) 12 otogaz bayisi ve KAYPETDER yöneticilerinin ofislerinde yapılan yerinde incelemelerde, Kayseri'de faaliyet gösteren otogaz bayileri arasındaki bir anlaşmaya veya teşebbüslerin ortak irade ile fiyatları artırma yönünde bir davranışta bulunduğuna ilişkin herhangi bir bulguya ya da buna yönelik bir teşebbüs birliği kararına rastlanmamıştır.
- (51) Öte yandan grafiklerde ortaya çıkan ve farklı ekonomik etmenlerle de açıklanabildiği düşünülen fiyat benzeşmelerinin tek başına uyumlu eylemin varlığına işaret etmeyeceği değerlendirilmektedir. Söz konusu durum birçok Kurul kararında¹¹ da gündeme gelmiş ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki uzlaşmalar ile salt paralel davranışlar arasındaki ayrımın, ilave delillerle ortaya konulması gerektiği belirtilmiştir. Buna ek olarak, Kurulun otogaz pazarına ilişkin vermiş olduğu önceki kararlarında¹² da salt fiyat benzeşmesinin soruşturma açılması için yeterli bulunmadığı görülmektedir. Bu kapsamda yapılan incelemelerde otogaz bayilerinin birbirleriyle olan iletişimini gösteren herhangi bir bulguya ulaşılmaması nedeniyle Kayseri'de faaliyet gösteren otogaz bayileri arasında bir uyumlu eylemden bahsedilemeyeceği değerlendirilmektedir. Önceki bölümlerde yer verilen teşebbüs yetkilileri ve dernek üyeleri arasında geçen yazışmaların iletişimi işaret etmemekte olup KAYPETDER WhatsApp grubunda bu tür davranışların rekabet hukukuna aykırılık teşkil edebileceği ve KAYPETDER yönetiminin onay vermeyeceği açıkça belirtilmiştir.
- (52) Bu çerçevede, yapılan yerinde incelemelerde Kayseri il merkezindeki otogaz fiyatlarının bayilerce birlikte belirlendiği yönünde bir anlaşma ve/veya uyumlu eylemin varlığına işaret eden herhangi bir bilgi, belge ya da tespiti ulaşılmadığından önaraştırma konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

---

¹¹ 17.7.2008 tarihli, 08-45/624-236 sayılı (Banka); 05.03.2009 tarihli, 09-09/181-53 sayılı (Maya IV); 31.03.2011 tarihli, 11-20/378-117 sayılı (Antalya Çimento) ve 20.09.2012 tarihli, 12-44/1349-454 sayılı kararlar.

¹² 14.10.2010 tarihli, 10-65/1374-512 sayılı Eskişehir Otogaz kararı; 03.02.2011 tarihli, 11-07/132-41 sayılı Aksaray Otogaz kararı; 25.08.2011 tarihli, 11-46/1131-396 sayılı Niksar Akaryakıt kararı; 25.08.2011 tarihli, 11-46/1132-397 sayılı Beyşehir Akaryakıt kararı ve 09.05.2013 tarihli, 13-27/362-166 sayılı Konya Otogaz kararı.

J. SONUÇ

- (53) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.